

Obsah

Předmluva	7
Úvod	<u>Evoluce evropsko-amerických vztahů:</u> <u>Od strategického spojení k vícedimenzionálnímu partnerství</u> . . . 11
	1 Nárys historie transatlantických vztahů do konce 2. světové války 12
	2 Transatlantické vztahy v období studené války 16
	3 Transatlantické vztahy v nových globálních podmínkách 90. let 29
	4 Některé aspekty politického a ekonomického partnerství EU a USA bezprostředně po 11. září 2001 45
	Závěr 51
Kapitola I.	Postavení EU a USA v globálním ekonomickém prostředí
	1 <u>K současnému ekonomickému postavení evropského centra (EU) v euroatlantickém kontextu</u> 55
	1.1 Ekonomika Evropské unie a perspektivy některých změn . . . 57
	1.2 K hlavním směrům a současnému stavu reformně- -strukturálních opatření v ekonomikách členských států EU tváří v tvář americké výzvě 68
	1.3 Hospodářsko-politické výzvy EU v období 2002 -2003 a dále 81
	Závěr 85
	2 <u>Aktuální hospodářská pozice Spojených států jako dominantního centra ve světě</u> 87
	2.1 Ekonomická pozice a vývoj USA v 90. letech 88
	2.2 Vnitřní a vnější hospodářská politika 90. let jako východisko pro počátek další dekády 95
	2.3 Ekonomika USA po nástupu Bushovy administrativy . . . 101
	Závěr 111
Kapitola II.	Vybrané oblasti vztahů EU a USA v bezpečnostně- -politické a ekonomické sféře na přelomu století
	3 <u>Bezpečnostní a zahraničněpolitická dimenze vztahů EU a USA</u> 113
	3.1 Mezinárodní systém – teorie a realita 115
	3.2 Postavení USA a EU v mezinárodním systému 122
	3.3 Evropská bezpečnostní a obranná politika z pohledu členských států EU a USA. 134
	Závěr 145

4 Obchodní a kapitálové vztahy USA a EU	149
4.1 Postavení USA a EU v mezinárodních ekonomických vztazích	150
4.2 Vzájemné obchodní vztahy USA a EU	159
4.3 Kapitálové vztahy: přímé zahraniční investice	166
Závěr	168
5 Spory v transatlantických vztazích:	
Mezi spoluprací a konflikty (obchodními válkami)	171
5.1 Spory v transatlantických vztazích: kategorizace a řešení	172
5.2 Charakteristika transatlantických vztahů	179
5.3 Spory EU - USA a WTO	199
Závěr	210
6 Postavení EU a USA v oblasti technologií	213
6.1 Informační a komunikační technologie	213
6.2 Biotechnologie	217
6.3 Úsilí EU o dosažení vyšší konkurenceschopnosti	223
Závěr	230
7 Euro - dolar: Měnová dimenze euroatlantických vztahů	231
7.1 Zavedení eura, pozice dolaru a vývoj vzájemných relací do r. 2001	232
7.2 Změny pozice dolaru a eura od r. 2002	237
7.3 Perspektivy vývoje eura a dolaru	240
Závěr	242

Kapitola III. K celkové strategii vztahů USA-EU

8 Strategie vztahů USA vůči EU na počátku nového milénia	245
8.1 Dlouhodobý základ vztahů s EU a jejich význam pro USA	246
8.2 Strategické zájmy USA vůči EU v oblasti ekonomické	247
8.3 Strategické zájmy USA vůči EU v oblasti vojensko- -politické	249
Závěr	253
9 EU - USA: Transatlantické vztahy před novou etapou?	255
9.1 Nové napětí v euroatlantickém prostoru po 11. září 2001	255
9.2 Evropská unie se (zatím) nestala rovnocenným partnerem ani konkurentem Spojených států	261
9.3 Transatlantické vztahy v krizi, ale i před novým realistickým začátkem: na prahu nové éry?	266
Závěr	272
Závěr	
Vývoj v euroatlantickém prostoru jako významná součást vnějších podmínek pro transformaci ČR, resp. dalších přístupujících zemí.	273
I Vymezování zájmové pozice ČR v EU s přihlédnutím k roli USA jako globální velmoci	273

2	Impulsy vývoje americké ekonomiky pro ekonomiku ČR . . .	279
3	Odraz bezpečnostní a zahraničněpolitické dimenze vztahů EU a USA v Bezpečnostní strategii a Koncepci zahraniční politiky ČR	282
4	Vliv vstupu do EU na další reorientaci obchodních a kapitálových vztahů ČR	286
5	Přechod ČR na zahraničněobchodní režim EU a jeho vliv na vztahy s USA a vznik potenciálních sporů . . .	288
6	Adaptace ČR na požadavky strategického záměru EU v oblasti technologií	291
7	Česká ekonomika ve vztahu k euru a americkému dolaru. . .	293
8	Pozice ČR při harmonizaci vztahů USA-EU	295
9	ČR a nutnost reflektovat vlivy vnějšího prostředí	297
Literatura	. . . . .	301
Rejstřík	. . . . .	315